

CO KDYSI BYLO NOVINKOU aneb co se psalo před více než půl stoletím v populárním měsíčníku „Svět techniky“

Bohatství země

Již od roku 1952 se u nás provádí geologický průzkum bohatství země. Práce geologů, techniků, zeměměřičů i dělníků Geologického průzkumu získala ohlas i v zahraničí. V terénu a v laboratořích se používá nejmodernějších přístrojů a zařízení. Na obrázku provádí laborantka rozbor vzorků rud z oblastí města Stříbra tzv. spektrální analýzou. ■

Námořní obří

V prosinci 1958 byly spuštěny na vodu dvě velké námořní lodi. První loď, osobní zaoceánský parník Leonardo da Vinci, byla spuštěna na vodu v Janově. Má tonáž 32 500 BRT a bude největší a nejrychlejší italskou zámořskou lodí. Je vybavena dvěma turbomotory o celkovém výkonu 60 830 koňských sil a bude mít průměrnou rychlost 23 uzlů (42,6 km/hod). Délka lodi je 233 m a šířka 28 m. Druhá loď je tanková a patří mezi největší tankové lodě na světě. Spuštěna na vodu byla v loděnicích Kure v Japonsku a pojmenována The Universe Apollo. Postavili ji za pouhých 5 měsíců nákladem 5 milionů anglických liber. Její délka je 288 m a šířka 41 m. Je poháněna strojem o výkonu 25 350 koňských sil (tedy polovičním výkonem než italská loď) a její rychlost bude 15 uzlů (27,8 km/hod.). ■

Prvenství

Naše republika patří v hustotě autobusového transportu mezi prvními. Na každých 10 čtverečních kilometrů připadá 70 km autobusových tras. Počet míst, jimiž autobusové linky probíhají nebo jsou od nich vzdáleny nejvíce 4 km, dosahuje v Čechách 95,7 % a na Slovensku 87 %. ■

Ztvrdlá voda

Angličtí chemici vyrobili sloučeninu metylenbisakrylamid, která při styku s vodou vytváří tvrdou hmotu obsahující 95 % vody. ■

Požár 3000 let starý

V údolí řeky Jagnob, v usedlosti Kuch-i-Malek (střední Tadžikistan), se nedaleko státní dálnice neustále valí bílý hustý dým. Hluboko pod zemí zde již po 3000 let hoří samovznícené uhlí. Části vycházejících plynů využívají místní obyvatelé ve zvláštních kamenných pecích, kde si pekou vdolky a vaří čaj. Jelikož se blzko hořícího uhlí vyskytuje nerostná krystalická síra, která se taví a vypařuje, vznikají ve skalních jeskyních útvary podobné vápencovým stalagmitům a stalaktitům. Místní kolchozníci z nich získávají kamenec, jehož se používá ve většině kožedělných závodů ve střední Asii. ■

Do hotelu vrtulníkem

Na střeše varšavského hotelu Grand, jehož stavba už je ve finální fázi, zkoušeli nedávno zbudovaný heliport přistáním vrtulníku. Počítá se, že v budoucnu by to urychlilo dovoz objednaných hostů do hotelu. Šlo by o rychlou dopravu cestujících z letiště přímo na střechu hotelu. ■

Elektronický orchestr

Hudebních nástrojů s elektronikami přibývá. Nově vznikl dokonce už i elektronický orchestr, který řídí Vječeslav Mestčerin ze Sovětského Svazu. Členy orchestru jsou hudebníci z povolání, kteří prošli speciálním kursem. ■

Televizní síť

Dvacet šest států, mezi které patří SSSR, lidově demokratické země, Finsko a také některé asijské státy, bude spojeno v televizní síť nazvanou Oirvision. Uvažuje se i o Spojené arabské republice. Mezi státy nové sítě budou postaveny retranslační stanice, které umožní přímý televizní přenos. ■

Polský Turysta

V Polské Poznani vyvinuli technici malý přenosný rádiový přístroj, kterého pojmenovali Turysta s označením B-1. Pohled do výrobního závodu ukazuje konečnou montáž sympatických přenosných rádiových přístrojů. ■

65 tisíc otáček za minutu

Takovou rychlostí se otáčí rotor sovětské ultraodstředivky UCA-1 v Ústavu epidemiologie a mikrobiologie při Akademii lékařských věd SSSR. Tato centrifuga slouží k analytickému výzkumu bílkovin a vysokomolekulárních sloučenin. Speciální optické zařízení dovoluje nejen vizuální výzkum, ale i fotografování. ■

Gigantický turboagregát

Moderní technika může vyrobit turboagregáty s výkonem až milion kW. Krokem k takovým energetickým obrům je turboagregát 750 000 kW, jehož projekt vypracoval leningradský Ústav elektromechaniky při Akademii věd SSSR. ■

Obří elektroda

Jak velkou elektrodu jste zatím měli možnost vidět? Takovouhle elektrodu určitě ještě ne. Jde o obrovské monstrum určené pro elektrickou pec. ■

Víte, kolik je lodí?

Loni (1958 pozn. red.) bylo na celém světě 21 856 lodí o celkové tonáži 112 786 354 BRT. Z toho má SSSR 916 lodí o celkové tonáži 3 066 370 BRT. Podíl NDR činí 27 lodí o tonáži 77 302 BRT. ■

Most v Číně

Teprve nedávno byl předán do užívání ocelový most přes mohutný dravý tok řeky Yang-tsé-Kiang, který spojuje tři významná města: Hankou, Hanjang a Wuchang, ležící asi 1000 km jižně od Pekinu. Tato stavba patří mezi nejdelší ocelové mosty světa, které byly poslední dobou vystavěny a jež silně konkurují oblíbeným mostům betonovým. Most byl vybudován na osmi pilířích. Devět polí mezi pilíři měří zarovnaně celkem 1670 m.

Celkový pohled na ocelový most přes řeku Yang-tsé-Kiang

K hlavnímu mostu se pojí železniční most dlouhý 300 m a most silniční 322 m, které přepínají přítok řeky Yang-tsé-Kiang a říčku Han. Hlavní most o dvou podlažích, jimiž vede železniční i silniční trať, je vynikající dílo novodobé techniky. Šířka horního podlaží s dálkovou silnicí měří 18 m včetně oboustranných chodníků širokých 2,25 m, takže na vozovku zbývá 13,5 m, a skýtá tudíž čtyři dopravní pruhy po 3,375 m.

Ve spodním podlaží je zřízena dvojkolejná železniční trať se středním 4,1 m širokým pásem. V obou-

Vozovka mostu a jeho okolí v den, kdy byl dán most do provozu

stranných rampách i v dolním podlaží jsou chodníky stejné šířky jako v horní etáži. Most je přímopásový, vytvořený třemi ocelovými pásy. Všechny mostní pilíře byly založeny na pevné skále a zhotoveny z armovaného betonu v šířce 1,55 m. O mohutnosti tohoto znamenitého výtvaru moderní techniky svědčí tyto celkové spotřební údaje: 24,805 t oceli, 126,000 m³ prostého a vyztuženého betonu a 25,440 m³ kamene. ■

Vyhraďte vstupenky do NTM

Stačí vyluštit a zaslat na adresu redakce: TechMagazín, Pod višňovkou 35, 140 00 Praha 4

CENA PRO TŘI PRVNÍ NEJRYCHLEJŠÍ ŘEŠITELE:

Volná vstupenka pro dvě osoby do Národního technického muzea v Praze. Čestnou vstupenku je možno kdykoliv směnit v pokladně muzea. Nenechte si ujít jedinečný zážitek z nově koncipovaných expozic představujících staletí technického vývoje.

Pravidla sudoku jsou prostá:

stačí vyplnit hrací plochu složenou z devíti čtverců tak, aby v každé řadě, v každém sloupci a také v každém čtverci byly umístěny číslice od 1. do 9., přičemž se čísla v jedné řadě, sloupci či čtverci nesmí vyskytnout dvakrát.

Vyluštění sudoku z minulého čísla TM 10/2017:

9	2	1	5	4	6	8	3	7
7	6	4	2	3	8	9	5	1
3	8	5	7	1	9	2	4	6
4	1	3	8	9	5	6	7	2
6	5	9	1	7	2	4	8	3
8	7	2	4	6	3	1	9	5
5	4	8	6	2	7	3	1	9
2	9	7	3	8	1	5	6	4
1	3	6	9	5	4	7	2	8

Vylosování luštitelů sudoku z minulého čísla:

Irena Sadílková, Praha
Michal Sokol, Praha
Michal Borovský, Tábor

	4				3	5		
	6	5		4			1	
3						8		
					7			8
4			3	8	6			9
9			4					
		1						6
	3			6		9	2	
		2	9				3	